

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 474/2020-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. januára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Ľuboša Szigetiho prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, Malacká cesta 5680/2B, Pezinok, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 123/2008 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 123/2008 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Bratislava I p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 123/2008 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré j e Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a náhradu trov konania v sume 375,24 € (slovom tristosedemdesiatpäť eur a dvadsaťštyri centov), ktorú j e Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. Emílie Korčekovej, Malacká cesta 5680/2B, Pezinok, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a s'ťažostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 474/2020-14 z 22. októbra 2020 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú s'ťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom

Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 123/2008 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že jeho právna vec nie je skutkovo ani právne náročná a on sám ako strana sporu k prieťahom v konaní žiadnym spôsobom neprispel. Poukazuje na celkom zjavne neprimeranú dĺžku napadnutého konania, ako i na neefektívny postup okresného súdu, ktorý uznesením sp. zn. 24 C 123/2008 z 22. januára 2013 prerušil konanie, pričom toto prvoinštančné uznesenie bolo následne uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 14 Co 7/2014 z 20. januára 2014 zrušené z dôvodu arbitrárnosti jeho odôvodnenia.

3. K ďalšiemu neúmernému predĺženiu napadnutého konania došlo podľa názoru sťažovateľa nezákonným postupom okresného súdu, ktorým mu bola zároveň odňatá možnosť riadne konať pred súdom, keď mu okresný súd nedoručil rozsudok vo veci samej sp. zn. 24 C 123/2008 z 23. júna 2014, ktorý bez vykázania riadneho doručenia sťažovateľovi opatril doložkou právoplatnosti a zarchivoval. Sťažovateľ bez toho, aby disponoval originálom rozsudku vo veci samej podal proti nemu 16. novembra 2015 odvolanie. Krajský súd po podaní odvolania vrátil vec okresnému súdu bez rozhodnutia na ďalší procesný postup – riadne doručenie rozhodnutia vo veci samej strane sporu. Po realizácii pokynu odvolacieho súdu bol spis opätovne predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní. Krajský súd uznesením sp. zn. 7 Co 219/2017 z 30. júna 2020 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uvedené uznesenie odvolacieho súdu bolo sťažovateľovi doručené 12. augusta 2020. Okresný súd nariadil pojednávanie vo veci na 15. február 2021.

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti, ktorá bola prijatá na ďalšie konanie navrhol, aby ústavný súd rozhodol nálezom, ktorým vysloví, že jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní na okresnom súde pod sp. zn. 24 C 123/2008 porušené boli a súčasne sa domáhal,

aby prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov, priznal mu finančné zadost'učinenie v sume 12 000 € a náhradu trov konania.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika s'ťažovateľa

5. Po prijatí ústavnej s'ťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd 6. novembra 2020 vyzval predsedu okresného súdu na vyjadrenie k ústavnej s'ťažnosti a zároveň ho vyzval, aby oznámil, či trvá na ústnom pojednávaní vo veci.

6. Na výzvu ústavného súdu reagoval predseda okresného súdu podaním sp. zn. 1 SprV/1094/2020 z 3. decembra 2020, súčasťou ktorého bol chronologický prehľad úkonov v napadnutom konaní:

- „- 21. 07. 08 doručenie žaloby
- 07. 08. 08 uznesenie vyjadrenie ŽN
- 16. 10. 08 vyjadrenie ŽN
- 27. 04. 10 určenie TP na 21. 06. 2010
- 17. 06. 10 ospravedlnenie ŽC z pojednávania z dôvodu PN
- 21. 06. 10 pojednávanie - odročené na žiadosť ŽC na 27. 09. 2010
- 27. 09. 10 ospravedlnenie ŽC z pojednávania z dôvodu PN
- 27. 09. 10 pojednávanie - odročené na žiadosť ŽC na 15. 11. 2010
- 15. 11. 10 ospravedlnenie ŽC z pojednávania z dôvodu PN
- 15. 11. 10 pojednávanie - odročené na žiadosť ŽC na 03. 02. 2011
- 03. 02. 11 ospravedlnenie ŽC z pojednávania z dôvodu PN
- 03. 02. 11 pojednávanie - odročené na žiadosť ŽC na 18. 04. 2011
- 14. 04. 11 ospravedlnenie ŽC a ŽN z pojednávania z dôvodu kolízie
- 18. 04. 11 pojednávanie - odročené na žiadosť ŽC na 12. 09. 2011
- 12. 09. 11 ospravedlnenie ŽC z pojednávania z dôvodu PN
- 12. 09. 11 pojednávanie - odročené na žiadosť ŽC na 14. 11. 2011
- 14. 11. 11 ospravedlnenie ŽC z pojednávania z dôvodu PN

- 14. 11. 11 *pojednávane - odročené na žiadosť ŽC na 23. 01. 2012*
- 23. 01. 12 *pojednávane - odročené na doplnenie dokazovania na 05. 03. 2012*
- 31. 01. 12 *uznesenie zastavenie v časti*
- 31. 01. 12 *doplnenie odôvodnenia nároku*
- 21. 02. 12 *pojednávane na 05. 03. 2012 preložené na 12. 03. 2012 z dôvodu PN*

sudkyne

- 29. 02. 12 *ospravedlnenie ŽN z pojednávania z dôvodu kolízie*
- 12. 03. 12 *pojednávane - odročené na žiadosť ŽN na 14. 05. 2012*
- 14. 05. 12 *pojednávane - odročené z dôvodu návrhu na prerušenie konania na*

neurčito

- 31. 07. 12 *určenie TP na 27. 09. 2012*
- 27. 09. 12 *pojednávane - odročené pre nepredloženie spisu OS Pezinok*
- 22. 01. 13 *uznesenie o prerušení konania*
- 19. 02. 13 *odvolanie žalobcu*
- 28. 02. 13 *zaslanie odvolania na vedomie protistrane*
- 13. 03. 13 *predloženie spisu KSBA*
- 28. 11. 13 *vrátenie spisu z KSBA bez rozhodnutia*
- 09. 01. 14 *opätovné predloženie spisu KSBA*
- 21. 02. 14 *vrátenie spisu z KSBA - zrušuje uznesenie*
- 04. 03. 14 *právoplatnosť uznesenia KSBA*
- 23. 04. 14 *určenie TP na 23. 06. 2014*
- 23. 06. 14 *pojednávane - vyhlásený rozsudok v neprítomnosti žalobcu, ktorý sa*

neospravedlnil

- 08. 07. 14 *písomné vyhotovenie rozsudku*
- 16. 11. 15 *odvolanie žalobcu*
- 30. 03. 16 *zaslanie odvolania na vyjadrenie ZN*
- 16. 05. 16 *predloženie spisu KSBA*
- 21. 12. 16 *vrátenie spisu z KSBA bez rozhodnutia*
- 21. 12. 16 *zrušenie právoplatnosti na rozsudku*
- 02. 05. 17 *doplnenie odvolania*
- 04. 05. 17 *zaslanie doplnenie odvolania protistrane*

- 24. 07. 17 *predloženie spisu KSBA*
- 02. 07. 20 *vrátenie spisu z KSBA - rozsudok zrušuje*
- 12. 08. 20 *právoplatnosť uznesenia KSBA*
- 23. 11. 20 *určenie TP na 15. 02. 2021.*“

7. Zo zapožičaného spisu okresného súdu sp. zn. 24 C 123/2008 bolo navyše zistené:

- 7. augusta 2008 okresný súd žalovanému doručil žalobu a poučenie o procesných právach, uznesením vyzval žalovaného na vyjadrenie k žalobe,
- 15. mája 2009 – sťažovateľ sa písomným podaním domáhal nariadenia termínu pojednávania vo veci,
- 14. novembra 2011 – dôvodom odročenia pojednávania bolo taktiež ospravedlnenie zástupcu žalovaného z dôvodu pracovnej zaneprázdnenosti,
- 14. mája 2012 – sťažovateľ súhlasil s prerušením konania z dôvodu zmeny znalca v súvisiacej právnej veci,
- 4. júla 2012 – sťažovateľ písomne navrhol okresnému súdu pokračovať v konaní,
- 28. novembra 2013 – odvolací súd vrátil spis okresnému súdu bez rozhodnutia o odvolaní proti uzneseniu o prerušení konania ako predčasne predložený (rozhodoval vyšší súdny úradník),
- 23. júna 2014 – rozsudok vo veci samej bol vyhlásený na pojednávaní v neprítomnosti sťažovateľa, pričom doručenie predvolania bolo vykázané fikciou,
- 21. novembra 2016 – krajský súd nariadil okresnému súdu riadne doručenie rozsudku z 23. júna 2014, pretože sťažovateľ preukázal, že v čase jeho doručovania bol väzobne stíhaný (od 12. apríla 2014 do 15. januára 2015), a teda nemohlo dôjsť k fikcii jeho doručenia,
- 2. júla 2020 – krajský súd zrušil rozsudok vo veci samej z dôvodu, že sťažovateľ nebol riadne predvolaný na pojednávanie, na ktorom v jeho neprítomnosti súd rozhodol vo veci.

8. Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti konštatoval nečinnosť okresného súdu v napadnutom konaní, avšak iba v období od 17. októbra 2008 do 26. apríla 2010, pretože „*súd v uvedenom období riadne nekonal, z objektívnych príčin*

bez subjektívneho zavinenia pôvodne pridelenej zákonnej sudkyne, a to najmä z dôvodu nadmernej zaťaženia súdneho oddelenia, s tým že predseda tunajšieho súdu sa sťažovateľovi za spôsobené prietahy v konaní v období od 20. 07. 2019 do 11. 05. 2020 ospravedlnil“. K celkovej dĺžke konania uviedol, že túto ovplyvnila náročnosť samotného konania, keďže ide o spor týkajúci sa náhrady škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, ako i skutočnosť, že dlhšie časové obdobia, ktoré i bližšie špecifikoval, sa spisový materiál nachádzal na odvolacom súde z dôvodu podaných opravných prostriedkov.

9. Podľa názoru predsedu okresného súdu došlo k prietahom v konaní najmä z dôvodu dlhodobej nadmernej zaťaženia príslušného súdneho oddelenia a poukazuje i na personálne poddimenzovanie celého okresného súdu. Predseda okresného súdu uvádza: *„Ako predseda súdu za uvedený stav necítim absolútne žiadnu zodpovednosť a zároveň vylučujem akúkoľvek zodpovednosť ktoréhokoľvek sudcu tunajšieho súdu za prípadné spôsobené prietahy v konaní. Za uvedenú situáciu je podľa môjho názoru v plnej miere zodpovedná Slovenská republika, ktorá dlhodobo (viac ako 15 rokov) nerieši objektívnu situáciu Okresného súdu Bratislava I...“*

10. Predseda okresného súdu poukazuje na to, že sťažovateľ sám prispel k celkovej dĺžke trvania konania tým, že sa nezúčastňoval nariadených pojednávaní (celkovo 7 pojednávaní), z ktorých svoju neúčast' opakovane ospravedlňoval svojou práceneschopnosťou, a tiež na skutočnosť, že okresný súd eviduje približne 110 súdnych konaní, ktoré ako žalobca inicioval sťažovateľ, *„z čoho tiež vyvstáva otázka, či je možné, aby vo vzťahu k jednému subjektu mohlo dôjsť k viac ako stovkám zásahov do jeho práva, ktoré by bolo nutné uplatňovať žalobou na súde“.*

11. V závere svojho vyjadrenia k ústavnej sťažnosti predseda okresného súdu uviedol, že netrvá na ústnom prerokovaní veci ústavným súdom.

12. Na výzvu ústavného súdu zaslala právna zástupkyňa sťažovateľa k vyjadreniu predsedu okresného súdu stanovisko, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 17. decembra 2020.

13. Právna zástupkyňa sťažovateľa uviedla, že žiada, aby ústavný súd vyhovel ústavnej sťažnosti v celom rozsahu a s vyjadrením predsedu okresného súdu sa nestotožňuje. Podľa názoru sťažovateľa aktuálny stav justície ako takej, ako i stav na okresnom súde nie je relevantným faktorom, ktorý by mal ústavný súd zohľadniť pri rozhodovaní o ústavnej sťažnosti sťažovateľa. Právna zástupkyňa sťažovateľa zároveň oznámila, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania ústavného súdu.

14. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde (berúc do úvahy aj predchádzajúce stanoviská účastníkov konania podľa právnej úpravy účinnej do 31. decembra 2020) vec prejednal a rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania, keďže na základe obsahu podaní a vyžiadaných spisov dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Relevantná právna úprava a judikatúrne východiská ústavného súdu

15. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

16. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

17. Sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

18. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

19. Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných priet'ahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť iba v prípadoch ustanovených zákonom.

20. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

21. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02).

22. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 220/04, IV. ÚS 365/04).

23. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa strana obrátila na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

24. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z čl. 17 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov, ktorý súdom prikazuje, aby postupovali v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádzali zbytočným priet'ahom, konali hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

IV.

Posúdenie vecí ústavným súdom

25. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04), ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

26. Predmetom napadnutého konania je náhrada škody a nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Rozhodovanie v obdobných veciach býva v konaní pred všeobecnými súdmi spravidla zložitejšie nielen po právnej stránke, ale i po stránke skutkovej, avšak vychádzajúc z vyžiadaného spisu okresného súdu ústavný súd konštatuje, že v posudzovanom konaní sa právna či skutková zložitosť veci neprejavila. V tejto súvislosti však ústavný súd už judikoval, že ani faktická či právna zložitosť sporu nezbavuje sudcu ústavnej zodpovednosti za priet'ahy v konaní zapríčinené nesprávnou organizáciou práce alebo inými nedostatkami v činnosti súdu vrátane jeho nečinnosti (m. m. I. ÚS 47/96, I. ÚS 173/2017).

27. V konaní o ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov ústavný súd okrem zložitosti veci skúma aj

to, akým spôsobom sa na priet'ahoch konania podieľa osoba, ktorá podala ústavnú s'ťažnosť vo veci porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V danom prípade možno konštatovať, že s'ťažovateľ svojím správaním v napadnutom konaní pred okresným súdom čiastočne ovplyvnil jeho dĺžku, keď v rokoch 2010 až 2011 opakovane (spolu sedemkrát) žiadal súd o odročenie pojednávania zo zdravotných dôvodov.

28. Ústavný súd napokon hodnotil samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní. Z doterajšieho priebehu konania popísaného v bodoch 6 a 7 odôvodnenia tohto nálezu vyplýva, že v procesnom postupe okresného súdu sa vyskytovalo obdobie neodôvodnenej nečinnosti bezprostredne po podaní žaloby (od októbra 2008 do apríla 2010). V napadnutom konaní však boli priet'ahy spôsobené najmä jeho neefektívnym a nesústredeným postupom. Celkom zjavne neefektívny bol postup okresného súdu, ktorý predložil odvolaciemu súdu na rozhodnutie odvolanie s'ťažovateľa proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka o prerušení konania bez toho, aby uplatnil riadny procesný postup podľa v tom období platnej procesnej právnej normy (Občianskeho súdneho poriadku). Ako príklad hrubej nesústredenosti možno uviesť i postup okresného súdu, keď vyhlásil na pojednávaní rozsudok vo veci samej v neprítomnosti s'ťažovateľa bez toho, aby mal vykázané riadne doručenie jeho predvolania na pojednávanie. Samotný rozsudok vo veci samej bol nesprávne správoplatnený, pretože s'ťažovateľ preukázal, že v čase jeho doručovania bol väzobne stíhaný (od 12. apríla 2014 do 15. januára 2015), a teda nemohlo dôjsť k fikcii jeho doručenia. Uvedené procesné pochybenia okresného súdu nepochybne prispeli k predĺženiu napadnutého konania a boli tiež dôvodom na zrušenie rozsudku odvolacím súdom a vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodovanie. Napadnuté konanie nie je teda ani po vyše dvanástich rokoch od jeho začatia právoplatne skončené.

29. Obranu okresného súdu spočívajúcu v uvádzaní dôvodov, ktoré mali ako objektívne príčiny spôsobiť priet'ahy v konaní, ústavný súd s odkazom na svoju ustálenú judikatúru neakceptoval. Vysoká zaťaženosť sudcov či jednotlivých súdnych oddelení

nemôžu byť na ťarchu strany sporu a nemajú povahu okolnosti, ktorá by vylučovala zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci samej.

30. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k názoru, že dĺžka napadnutého konania okresného súdu je celkom zjavne neprimeraná a že jeho nečinnosťou, ale predovšetkým neefektívnym a nesústređeným postupom v napadnutom konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 123/2008 došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku rozhodnutia).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

31. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

32. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou vo veci konal.

33. V záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať v predmetnej veci bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku rozhodnutia).

34. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

35. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

36. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

37. Podľa § 135 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva alebo slobody, je povinný sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Ak ten, komu bolo uložené zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, v tejto lehote priznané finančné zadosťučinenie sťažovateľovi nezaplatí, v zmysle odseku 2 citovaného ustanovenia sa zvyšuje finančné zadosťučinenie priznané ústavným súdom o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplatenia.

38. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 12 000 €, ktoré odôvodnil prežitým psychickým strádaním a utrpením, traumatizovaním zo strany porušovateľa, pocitom bezmocnosti a beznádeje o výsledok konania.

39. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

40. Vzhľadom na konštatované zbytočné prieskumy, neodôvodnenú nečinnosť, nesústreďený a neefektívny postup okresného súdu a zjavne neprimeranú dĺžku rozhodovania okresného súdu v napadnutom konaní, berúc do úvahy predmet konania na okresnom súde, správanie sťažovateľa a všetky okolnosti daného prípadu, ústavný súd,

majúc na pamäti to, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pocit'ovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, považoval priznanie sumy 2 000 € za primerané finančné zadosťučinenie (bod 3 výroku rozhodnutia).

VI.

Trovy konania

41. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

42. Sťažovateľ si uplatnil náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním právnou zástupkyňou.

43. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Za prvé dva úkony právnej služby, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania a podanie ústavnej sťažnosti, vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2019, ktorá bola 1062 €, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2020. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2020 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavovala sumu 177 €. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom 10,62 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 187,62 € za jeden úkon uskutočnený v roku 2020, t. j. za dva úkony 375,24 €. Pokiaľ ide o ďalší úkon právnej služby – vyjadrenie k stanovisku okresného súdu zo 17. decembra 2020, ústavný súd konštatuje, že neobsahuje nové, resp. ústavnoprávne relevantné skutočnosti, ktoré nie sú obsiahnuté v samotnej ústavnej sťažnosti, preto mu odmenu za uvedený úkon nepriznal (bod 4 výroku nálezu).

44. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. januára 2021

Peter Molnár
predseda senátu